Spojené státy: země houmlesáků a lidí bez zdravotního pojištění. Pro ně je Koronavirus stonásobný strašák

- CZ24 News | 26. března 2020

USA: Žádné dva státy světa na tom nejsou ohledně boje s novým typem koronaviru stejně. Liší se přísnost vládních opatření, ochota lidí se těmto opatřením podřídit, četnost nošení roušek i počty testovaných na COVID-19. Spojené státy mají minimálně jedno specifikum. Vysoký počet lidí bez zdravotního pojištění.

Před pár týdny jsem šla obhlédnout školku, o kterou mám zájem pro svou dceru na příští školní rok. Po asi desetiminutové prohlídce se mě ředitelka, jak už tomu v mém případě bývá, zeptala na můj přízvuk. Když zjistila, že jsem z Evropy, hned se zaujetím povytáhla obočí a zeptala se, jaký je u nás zdravotní systém a zda funguje.

Bylo den po takzvaném Superúterý, tedy po zásadním dni v americké předvolební politice. V ten den se v primárkách rozhoduje o prezidentském kandidátovi ve 14 amerických státech a výsledky tedy naznačují, kdo nakonec nastoupí proti současnému prezidentovi. Ptala se mě proto, že se toho stejného rána, jen pár hodin před mým příchodem, dohadovala s kolegyní o tom, proč je třeba začít volit demokraty – podle ní je potřeba zásadně změnit americký zdravotní systém.

Ředitelka školky fungující při metodistickém kostele Jill je dáma mým odhadem zhruba šedesátiletá. Člověk by řekl, že bude tíhnout spíš ke konzervativcům. Během našeho půlhodinového rozhovoru mi stačila říct, že kvůli autoimunitnímu onemocnění, kterým trpí celý život, nemá zdravotní pojištění. To, které jí soukromé pojišťovny nabízejí, je kvůli její predispozici velmi drahé.

Žije tedy tak, že nevlastní dům, nevlastní auto, kreditní karty má pouze na jméno svých příbuzných a účty, které dostává od lékařů, pokud se tedy k nějakým dostane, zkrátka neplatí. „Když mi nemocnice posté dokola telefonují, že musím zaplatit, jinak že mě dají vymahačským agenturám, jen jim říkám, ať to klidně udělají, mně už nemůžou nic vzít. Já nic nevlastním, musela jsem se tak zařídit.“ Systém, který na starém kontinentě nemůžeme nikdy pochopit.

Na náš epizodní rozhovor bych za normálních okolností za pár dní zapomněla. Se začínající koronavirovou krizí se mi vybavil znovu.

Více než 27 milionů Američanů nemá zdravotní pojištění. Devět procent americké populace. Ačkoliv prezident Trump zajistil pro všechny americké občany testování zdarma, stále je nejasné, zda přijde od státu pomoc pro nepojištěné i pro případ, že budou potřebovat velmi drahou intenzivní léčbu (takzvané JIP). A ty případy se dříve nebo později objeví. Vlastně už jich tu pár je.

Danni Askini začala mít dýchací potíže koncem února. Právě plánovala s manželem stěhování do hlavního amerického města a hledala si novou práci. Byla tedy nepojištěná. S vysokou teplotou a dušností skončila na blízké pohotovosti. Poslali ji domů s tím, že má zápal plic. Když se nemoc zhoršovala, vrátila se na pohotovost ještě dvakrát. Až sedmý den s příznaky nemoci ji testovali v nemocnici na COVID-19 a odpověď z laboratoře po třech dnech zněla: pozitivní. Za pár dalších dní

přistál ve schránce mladé Američanky účet na necelých 35 000 dolarů.

„Osobně neznám nikoho, kdo má takové peníze doma," prohlásila na sociálních sítích, kde fotky všech detailů účtu zveřejnila. Zjistíme tak například, že samotný test na koronavirus ji stál 907 dolarů, práce laboratoře 1395, další tisíce dolarů pak má pacientka zaplatit za jednotlivé úkony lékařů a pobyt v nemocničním pokoji.

Průměrný roční plat v USA byl v roce 2018 okolo 60 000 dolarů, v některých chudších státech ale může roční plat znamenat i oněch 35 000. Účet v takové výši může být devastující. V tomto konkrétním případě dnes už uzdravená žena zpětně žádá o účast na státním pojištění, takzvaném Medicaid, a doufá, že jí se splácením pomůže stát. V jejích stopách se v následujících týdnech a měsících zřejmě vydají tisíce dalších lidí.

Právě nenadálé zdravotní výdaje jsou v Americe nejčastějším důvodem takzvaného osobního bankrotu. Studie z posledních let vypovídají, že více než 60 procent všech bankrotů vzniká kvůli vysokým účtům anebo ztrátě zaměstnání v důsledku dlouhodobé nemoci. Jako dnes slyším svou první profesorku na americké univerzitě, mimochodem emigrantku z Chorvatska. „Podívejte se kolem sebe, až pojedete do města. Všichni ti bezdomovci pod mostem jsou nemocní lidé. Vsadila bych se, že polovina z nich je na ulici proto, že nemohli splácet účty." Jiný výzkum amerického finančního webu Bankrate ukázal, že jen 40 procent Američanů má našetřeno dost na to, aby mohli zaplatit 1000 dolarů, pokud se jim stane něco nečekaného.

V USA každým dnem počet nakažených virem COVID-19 stoupá. Bude stoupat množství hospitalizovaných i těch, kteří ze dne na den přijdou o zaměstnání a o své byznysy. Prezident Trump teď přislíbil finanční pomoc v hotovosti každému postiženému touto pandemií. Jisté ale je, že Kongres má před sebou měsíce tvrdé práce. Kdo pokryje náklady nepojištěným, které se teď u pacientů se zápalem plic v průměru pohybují mezi 9000-30 000 dolary na jednoho? Kdo nahradí vzniklé ztráty všem restauracím, kavárnám, tanečním školám, jógovým studiím, statisícům firem, kterým zákazníci dennodenně ruší objednávky a zakázky?

Americká ekonomika musí šlapat, to ve Washingtonu vědí. To, že jsou velmi zdatní při obnovách zničených regionů následkem přírodních katastrof, mnohokrát dokázali. Zaměřit se na jeden postižený stát, přesunout lidskou i finanční pomoc, to Amerika zvládá dobře. Jak si ale poradí teď, když se život zastaví ve všech státech najednou?